

Kirjasuosituksia kollegoille

Jyrki Korkeila

psykiatrian
erikoislääkäri,
Turku

Todd May:

Death

The Art of Living
Series

Acumen Publishing
Ltd 2009. 116 s.

Todd May on filosofian professori ja hän käsittelee kirjasaan kuolemaa filosofisena on-

gelmana. Kuolemaa voi ajatella hyvin monella eri tapaa ja tulla toimeen kuolevaisuuden kanssa hyvin eri tavoin. Mutta mitä kuolevaisuus ja kuoleman lopullisuus oikeastaan merkitsee ihmiselämälle? Kuolema on ihmisen elämälle merkitystä antava ja lopulta sen ihmiseltä riistävä. May pohtii, mitä kuolemattomuudesta oikeastaan seuraisi. Mikä kuolemattomalle voisi olla tärkeää, koska ikuisuudessa ihminen voisi esimerkiksi mennä miljoonia kertoja naimisiin kaikkien haluamiensa partnereiden kanssa? Kuolematon olisi antiikin jumalien kaltainen, itsekeskeinen ääliö. Kuoleman pelon hallinta on ihmiselämässä keskeinen elämisen taito. Yleisinhimilliset hyveet ponnistavat ajan ja elämän rajallisuudesta sekä hauraudesta.

Sjón: Maissinkeltaiset hiukset, harmaat silmät

Like Kustannus 2021, 118 s.

Jos uskoit, ettei uusnatsista voisi kirjoittaa myötäelävää kertomusta, niin lue tämä teos. Sjón on Islannin arvostetuimpia kirjailijoita, joka on saanut useita merkittäviä kirjallisuuspalkintoja. Tämä pienoisoromaani kertoo tarinan toisen maailmansodan jälkeisessä Islannissa uusnatsiksi kasvavasta pojasta. Tavoite oli rakentaa kansainvälinen verkosto, mutta kohtalo puuttuu peliin. Kirja alkaa siitä, mihin kaikki tarinassa päättyy pitäen lukijaansa otteessa. Hienossa tarinassa piirtyy kuva nuoren kehitystarinasta, jossa hän haluaa olla tärkeä ja osa jotain itseään suurempaa. Tämän voi lukea yhdeltä istumalta.

Leena Krohn: Mitä en koskaan oppinut

Teos 2021, 234 s.

Leena Krohn on omintakeinen kirjailija, jonka romaaneissa pohditaan usein tieteellisiä ja filosofisia näkökulmia. Tällä kertaa nämä ulottuvuudet kietoutuvat omaan elämänkertaan, nykyään suosittuun autofiktioon kaltaiseksi pohdiskeluksi. Hän toteaa, ettei ”ihminen ole kiinteä kappale vaan ajassa tapahtuva prosessi. Aikaulottuvuus, jota ei nähdä, on ihmisen tärkein ulottuvuus”. Hänen varhainen credonsa oli espanjalaisen Calderónin näytelmän yksi repliikki: ”elämä on unelma, josta herättyämme jää jäljelle vain omien tekojemme muisto”. Krohn kertoo päätyneensä kirjailijaksi, koska se oli välttämätöntä. Kirjoittaminen on taistelua yksilutteista ihmiskuvaa vastaan. Hän pohtii kirjailijuutta ja muiden kirjoittamia teoksia ja niiden merkitystä itselleen.

Anne-Maria Kuopio

neurologian
erikoislääkäri,
Jyväskylä

Kate Elisabeth Russell: Vanessa

WSOY 2020, 458 s.

Suhde alkaa pienestä, etenee varovasti ja kuulostellen niin, että se vaikuttaa vastavuoroiselta. Kun pedofilia naamioituu rakkaudeksi ja vapaaehtoisuudeksi, tilanteesta tulee kompleksinen. Hyväksikäytetty 15-vuotias Vanessa uskoo olevansa aktiivinen tekijä, osasyllinen. Hän valehtelee ja salailee jopa tulevaisuutensa kustannuksella suojellakseen opettajaansa. Kirja valottaa sitä tunteiden ja kokemusten kirjoa, josta Vanessan on vaikea myöhemminkään päästää irti, rakentuuhan koko identiteetti vääristyneen suhteen varaan. WSOY julkaisi samasta teemasta tänä vuonna myös Vanessa Springoran Suostumuksen (175 s), tyylikkään omakohtaisen teoksen, jossa hyväksikäyttö tapahtuu taiteen nimissä.

Joyce Carol Oates Harper Collins:
Blondi

2019, 973 s.

Suhtauduin etukäteen hiukan epäluuloisesti Oatesin Blondiin, mutta kirja on hieno! Se on yksityiskohtainen tarina Norma Jeane Bakerin elämästä lapsuudesta varhaiseen kuolemaan, kertomus vaille jääneestä työstä, joka etsii rakkautta ja hyväksyntää koko ikänsä, mutta maailmanmaineestaan huoli-

matta on epävakaa ja hauras. Valtava romaaniksi koottu aineisto valottaa hienosti kuuluisuuden nurjaa puolta, maineen kovaa hintaa. Saman kirjailijan ja kustantamon *Elämäni* rottana (2020, 414 s) on myös loistava, hyvin rakennettu, helppolukuinen kirja häpeästä, kieltämisestä, rasismista. Se kertoo koko perheyhteisön vaurioitumisesta kuolemaan johtaneen väkivallanteon seurauksena. Oates on taitava!

Joonatan Tola: **Punainen planeetta**

Otava 2021, 344 s.

Punaisen planeetan valitsen ehkä tämän vuoden kirjakseni. Se on selviytymistarina, rohkea teos vaikeista kasvuoloista skitsofreenikköisän kasvatuksessa, monen polven kasautuneista ongelmista. Tyyli on omaperäinen, toteava. Huumori ja liioittelu keventävät rankkojen asioiden käsittelyä. Kantavana voimana tulee esille rakkaus, perheen yhteenkuuluvuus ja lasten lojalisuus vanhemmille.

Seppo Ojanen

sisätautien erikoislääkäri, Tampere

Héctor García (Kirai) ja Francesc Miralles: **Ichigo ichie Hetkessä elämisen taito japanilaisittain**

Gummerus 2020, 150 s.

Mainio elämäntaidon opas. Kirjan ääreen on virkistävää pysähtyä ja toivoa muistuttavansa japanilaisia muutenkin kuin aamuyön karaokessa ja pidättyväisyydessä.

Ichigo ichien tarkoittaa, että tämä hetki ei milloinkaan palaa. Jokainen hetki on kaunis ja mittaamattoman arvokas, eikä koskaan toistu samanlaisena. Et voi astua kahdesti samaan jokeen, uudet vedet virtaavat siinä jo.

”Ihmiset unohtavat, mitä olet sanonut ja tehnyt, mutta he eivät koskaan

tärkeämpää.

”Kun kirsikkapuun kukat parin viikon kuluessa putoavat maahan, seuraavaa tilaisuutta täytyy odottaa kokonainen vuosi – jos vuoden kuluttua on vielä onni olla elossa.” Kirsikkapuiden kukinta on Ichigo ichien hetki.

Lasse Lehtinen: **Murhattu ministeri: Heikki Ritavuoren elämä ja kuolema**

Otava 2021, 512 s.

Itseenäisyyden alkuvuosien Suomi oli levoton, rikki revitty ja poliittisesti jakautunut. Ajan levottomuuden ilmentymänä aatelismies Ernst Tandefelt murhasi sisäministeri Heikki Ritavuoren (1880–1922) tämän kotitalon edustalla 14.2.1922 Helsingin Töölössä.

Lasse Lehtinen on kirjottanut Ritavuoresta erinomaisen elämäkerran ja myös kiintoisan kuvauksen ajan poliittisesta tilanteesta ja sen ajallisesta kehitymisestä sortovuosien ajan kautta läpi sisällissodan ja sen jättämien haavojen. Aikakaudesta, jonka ongelmiin vasta nykykirjoittajat ja poliittiset historioitsijat ovat toden teolla tarttuneet.

Lehtinen kuvaa erinomaisesti nuoren lakimiehen kasvamista laillisuuden ja myös sosiaalisen oikeudenmukaisen kannattajaksi. Periaatteen mieheksi, jota parjattiin sekä oikealta että vasemmalta. Hän jäi rintamalinjojen väliin: oikeistolaisille liian vasemmistolainen ja vasemmistolaisille, Tanneria lukuun ottamatta,

unohda, millaisia tunteita olet heissä herättänyt.” Kirjan neuvon avulla opit huomioidaan muita ihmisiä paremmin, kehität empatiakykyäsi ja taitoa olla läsnä. Mikäpä olisi lääkärielle

liian oikeistolainen. Tämä koitui hänen kohtalokseen.

Työssämme lääkäreinä joudumme kohtaamaan monenlaisia ihmisiä ja poliittisia näkemyksiä. Ymmärtääksemme kaikkea tätä *Murhattu ministeri* on kirjana arvostettava. Ritavuoren kaltaiset yhteiskunnan omatunnot ovat yhä tarpeen.

Dino Buzzati: **Noiduttu takki ja muita kertomuksia**

Basam Books 2020, 236 s.

Mikäli on viehtynyt Italiaan ja sen taidokkaisiin novellesteihin ei Dino Buzzatin (1906–1972) kirjaa voi ohittaa. Lukija ei aina tiedä mikä on totta, mikä mennyttä, mikä tulevaa. Taianomaista, usein unenomaista, surrealistista

Tarinassa Seitsemän kerrosta nimettömään tautiin sairastunut Giuseppe Corte saapuu suhteellisen terveenä kuuluisaan sanatorioon. Erilaisiin syihin vedoten hänet siirretään aina vain alempiin kerroksiin, kunnes hänet eristetään täydelliseen pimeyteen. Vastoin tahtoaan ja ilman ymmärrystä tapahtumista hän kulkeutuu byrokratian rattaissa kohti tuhoa. Novelli herättää kysymyksen voiko lääketieteen todellisuudessa näin käydä?

Novellissa Vanhuksia jahtaamassa nuoret jahtaavat ja hakkaavat vanhuksia aivan kuin vanhukset olisivat vastuussa nuorten tyytymättömyydestä, alakuloisuudesta, pettymyksistä, siitä etteivät nämä olleet onnellisia – ”mikä on ollut nuorille tyyppillistä niin kauan kuin maa-pallo on ollut olemassa”.

Buzzati suhtautuu uskoon, kuten moiniin muihinkin, asioihin pilke silmäkulmassa. Tämän saavat tuntea nahoissaan synnittömän täydelliset, ja Raamatun perisyntiä ymmärtämättömät, avaruusoliot kertomuksessa Lentävä lautanen. Siinä kirkkoherra don Pietro pamauttaa haulikolla avaruusolioiden perään. Mitä iloa Jumalalle on tuollaisesta väestä?